

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥అథ షష్ఠ కాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ చాత్వా¹లా²ద్ధి³ష్టి⁴యా⁵ను⁶ప⁷ వ⁸ప⁹తి¹⁰ యో¹¹ని¹²రై¹³వ¹⁴ య¹⁵జ్ఞ¹⁶స్య¹⁷ చాత్వా¹⁸లం¹⁹ య²⁰జ్ఞ²¹స్య²²
స²³యో²⁴ని²⁵త్వా²⁶య²⁷ దే²⁸వా²⁹ పై³⁰ య³¹జ్ఞం³² ప³³రా³⁴జ³⁵య³⁶న్త³⁷ త³⁸మా³⁹గ్నీ⁴⁰ధ్రా⁴¹త్పు⁴²న⁴³ర⁴⁴పా⁴⁵జ⁴⁶య⁴⁷న్నే⁴⁸త⁴⁹ద్వై⁵⁰
య⁵¹జ్ఞ⁵²స్యా⁵³ప⁵⁴రా⁵⁵జి⁵⁶తం⁵⁷ య⁵⁸దా⁵⁹గ్నీ⁶⁰ధ్రం⁶¹ య⁶²దా⁶³గ్నీ⁶⁴ధ్రా⁶⁵ద్ధి⁶⁶ష్టి⁶⁷యా⁶⁸న్⁶⁹ వి⁷⁰హ⁷¹ర⁷²తి⁷³ య⁷⁴దే⁷⁵వ⁷⁶
య⁷⁷జ్ఞ⁷⁸స్యా⁷⁹ప⁸⁰రా⁸¹జి⁸²తం⁸³ త⁸⁴త⁸⁵ ఏ⁸⁶వై⁸⁷నం⁸⁸ పు⁸⁹న⁹⁰స్త⁹¹ను⁹²తే⁹³ ప⁹⁴రా⁹⁵జి⁹⁶త్యే⁹⁷వ⁹⁸ ఖ⁹⁹లు¹⁰⁰ వా¹⁰¹ ఏ¹⁰²తే¹⁰³ య¹⁰⁴న్తి¹⁰⁵ యే¹⁰⁶
బ¹⁰⁷హి¹⁰⁸ష్ట¹⁰⁹వ¹¹⁰మా¹¹¹న¹¹²గ్ం¹¹³ స¹¹⁴ర్ప¹¹⁵న్తి¹¹⁶ బ¹¹⁷హి¹¹⁸ష్ట¹¹⁹వ¹²⁰మా¹²¹సే¹²² స్తు¹²³త¹²⁴ [౧] ఆ¹²⁵హ¹²⁶గ్నీ¹²⁷ద¹²⁸గ్నీ¹²⁹న్వి¹³⁰ హ¹³¹ర¹³² బ¹³³ర్¹³⁴హిః¹³⁵
స్త¹³⁶ౌ¹³⁷ణా¹³⁸హి¹³⁹ పు¹⁴⁰రో¹⁴¹డా¹⁴²శా¹⁴³గ్ం¹⁴⁴ అ¹⁴⁵లం¹⁴⁶ కు¹⁴⁷ర్వి¹⁴⁸తి¹⁴⁹ య¹⁵⁰జ్ఞ¹⁵¹మే¹⁵²వా¹⁵³ప¹⁵⁴జి¹⁵⁵త్య¹⁵⁶ పు¹⁵⁷న¹⁵⁸స్త¹⁵⁹న్వా¹⁶⁰నా¹⁶¹ య¹⁶²న్త్య¹⁶³జ్గ¹⁶⁴రై¹⁶⁵ర్దే¹⁶⁶
స¹⁶⁷వ¹⁶⁸సే¹⁶⁹ వి¹⁷⁰ హ¹⁷¹ర¹⁷²తి¹⁷³ శ¹⁷⁴లా¹⁷⁵కా¹⁷⁶భి¹⁷⁷స్త¹⁷⁸తీ¹⁷⁹య¹⁸⁰గ్ం¹⁸¹ స¹⁸²శు¹⁸³క్ర¹⁸⁴త్వా¹⁸⁵యా¹⁸⁶థో¹⁸⁷ స¹⁸⁸మ్భ¹⁸⁹ర¹⁹⁰త్యే¹⁹¹వై¹⁹²న¹⁹³ద్ధి¹⁹⁴ష్టి¹⁹⁵యా¹⁹⁶ వా¹⁹⁷
అ¹⁹⁸ము¹⁹⁹ష్మి²⁰⁰ల్లో²⁰¹కే²⁰² సో²⁰³మ²⁰⁴మ²⁰⁵ర²⁰⁶క్ష²⁰⁷స్తే²⁰⁸భ్యో²⁰⁹క²¹⁰ధి²¹¹ సో²¹²మ²¹³మా²¹⁴హ²¹⁵ర²¹⁶న్త²¹⁷మ²¹⁸న్వ²¹⁹వా²²⁰య²²¹న్తం²²² ప²²³ర్య²²⁴వి²²⁵శ²²⁶న్²²⁷ య²²⁸
ఏ²²⁹వం²³⁰ వే²³¹ద²³² వి²³³న్ద²³⁴తే²³⁵ [౨] ప²³⁶రి²³⁷వే²³⁸ష్టా²³⁹రం²⁴⁰ తే²⁴¹ సో²⁴²మ²⁴³పీ²⁴⁴థే²⁴⁵న²⁴⁶ వ్యా²⁴⁷ర్ధ్య²⁴⁸న్త²⁴⁹ తే²⁵⁰ దే²⁵¹వే²⁵²షు²⁵³ సో²⁵⁴మ²⁵⁵పీ²⁵⁶థ²⁵⁷మై²⁵⁸చ్ఛ²⁵⁹న్త²⁶⁰
తా²⁶¹స్తే²⁶²వా²⁶³ అ²⁶⁴బ్రు²⁶⁵వ²⁶⁶స్తే²⁶⁷ద్వే²⁶⁸ నా²⁶⁹మ²⁷⁰నీ²⁷¹ కు²⁷²రు²⁷³ధ్వ²⁷⁴మ²⁷⁵థ²⁷⁶ పు²⁷⁷ వా²⁷⁸క²⁷⁹స్య²⁸⁰థ²⁸¹ న²⁸² వే²⁸³త్య²⁸⁴గ్న²⁸⁵యో²⁸⁶ వా²⁸⁷ అ²⁸⁸థ²⁸⁹
ధి²⁹⁰ష్టి²⁹¹యా²⁹²స్త²⁹³స్మా²⁹⁴ద్ద్వి²⁹⁵నా²⁹⁶మా²⁹⁷ బ్రా²⁹⁸హ్మ²⁹⁹ణో³⁰⁰క³⁰¹ర్ధ్య³⁰²క³⁰³స్తే³⁰⁴షాం³⁰⁵ యే³⁰⁶ నే³⁰⁷ది³⁰⁸ష్ఠం³⁰⁹ ప³¹⁰ర్య³¹¹వి³¹²శ³¹³స్తే³¹⁴ సో³¹⁵మ³¹⁶పీ³¹⁷థం³¹⁸
ప్రా³¹⁹క³²⁰పు³²¹న³²²వా³²³హ³²⁴వ³²⁵నీ³²⁶య³²⁷ ఆ³²⁸గ్నీ³²⁹ధ్రీ³³⁰యో³³¹ హో³³²త్రీ³³³యో³³⁴ మారా³³⁵జ్జ³³⁶లీ³³⁷య³³⁸స్త³³⁹స్మా³⁴⁰త్తే³⁴¹షు³⁴²
జు³⁴³హ్వా³⁴⁴త్య³⁴⁵తి³⁴⁶హో³⁴⁷య³⁴⁸ వ³⁴⁹ష³⁵⁰ట్³⁵¹క³⁵²రో³⁵³తి³⁵⁴ వి³⁵⁵ హ్యే- [౩] తే³⁵⁶ సో³⁵⁷మ³⁵⁸పీ³⁵⁹థే³⁶⁰నా³⁶¹క³⁶²ర్ధ్య³⁶³న్త³⁶⁴ దే³⁶⁵వా³⁶⁶ పై³⁶⁷
యాః³⁶⁸ప్రా³⁶⁹చీ³⁷⁰రా³⁷¹హు³⁷²తీ³⁷³ర³⁷⁴జు³⁷⁵హ³⁷⁶పు³⁷⁷ర్యే³⁷⁸ పు³⁷⁹ర³⁸⁰స్తా³⁸¹ద³⁸²సు³⁸³రా³⁸⁴ ఆ³⁸⁵స³⁸⁶న్తా³⁸⁷గ్న³⁸⁸స్తా³⁸⁹భిః³⁹⁰ ప్రా³⁹¹క³⁹²ణు³⁹³ద³⁹⁴న్త³⁹⁵ యాః³⁹⁶
ప్ర³⁹⁷తీ³⁹⁸చీ³⁹⁹ర్యే⁴⁰⁰ ప⁴⁰¹శ్చా⁴⁰²ద⁴⁰³సు⁴⁰⁴రా⁴⁰⁵ ఆ⁴⁰⁶స⁴⁰⁷న్తా⁴⁰⁸గ్న⁴⁰⁹స్తా⁴¹⁰భి⁴¹¹ర⁴¹²పా⁴¹³ను⁴¹⁴ద⁴¹⁵న్త⁴¹⁶ ప్రా⁴¹⁷చీ⁴¹⁸ర⁴¹⁹న్యా⁴²⁰ ఆ⁴²¹హు⁴²²త⁴²³యో⁴²⁴ హూ⁴²⁵య⁴²⁶స్తే⁴²⁷
ప్ర⁴²⁸త్య⁴²⁹జా⁴³⁰సీ⁴³¹నో⁴³² ధి⁴³³ష్టి⁴³⁴యా⁴³⁵న్వ్యా⁴³⁶హు⁴³⁷ర⁴³⁸య⁴³⁹తి⁴⁴⁰ ప⁴⁴¹శ్చా⁴⁴²బై⁴⁴³చ్ఛ⁴⁴⁴ పు⁴⁴⁵ర⁴⁴⁶స్తా⁴⁴⁷చ్ఛ⁴⁴⁸ య⁴⁴⁹జ⁴⁵⁰మా⁴⁵¹నో⁴⁵² భ్రా⁴⁵³తృ⁴⁵⁴వ్యా⁴⁵⁵న్పు⁴⁵⁶
ణు⁴⁵⁷ద⁴⁵⁸తే⁴⁵⁹ త⁴⁶⁰స్మా⁴⁶¹త్ప⁴⁶²రా⁴⁶³చీః⁴⁶⁴ ప్ర⁴⁶⁵జాః⁴⁶⁶ పు⁴⁶⁷ వీ⁴⁶⁸య⁴⁶⁹స్తే⁴⁷⁰ ప్ర⁴⁷¹తీ⁴⁷²చీ- [౪] రా⁴⁷³జ్జ⁴⁷⁴య⁴⁷⁵స్తే⁴⁷⁶ ప్రా⁴⁷⁷ణా⁴⁷⁸ వా⁴⁷⁹ ఏ⁴⁸⁰తే⁴⁸¹
య⁴⁸²ద్ధి⁴⁸³ష్టి⁴⁸⁴యా⁴⁸⁵ య⁴⁸⁶ద⁴⁸⁷ధ్వ⁴⁸⁸ర్యుః⁴⁸⁹ ప్ర⁴⁹⁰త్య⁴⁹¹జ్ధి⁴⁹²ష్టి⁴⁹³యా⁴⁹⁴న⁴⁹⁵తి⁴⁹⁶స⁴⁹⁷ర్వే⁴⁹⁸త్ప్రా⁴⁹⁹ణా⁵⁰⁰న్థం⁵⁰¹ క⁵⁰²ర్షే⁵⁰³త్ప్ర⁵⁰⁴మా⁵⁰⁵యు⁵⁰⁶కః⁵⁰⁷

స్యా॒న్నాభి॒ర్వా ఏ॒షా య॒జ్ఞస్య॑ య॒ద్ధోతోర్ధ్వః॑ ఖ॒లు వై నా॒భ్యై ప్రా॒ణోఽవా॒జపా॒నో యద॑ధ్వ॒ర్యుః
 ప్ర॒త్యజ్ హో॒తార॑మతి॒సర్వేద॑పాసే ప్రా॒ణం దధ్యా॑త్ప్రమా॒యుకః॑ స్యా॒న్నాధ్వ॒ర్యురుప॑
 గా॒యేద్వాగ్వి॒ర్యో వా అధ్వ॑ర్యుర్యదధ్వ॒ర్యురుప॑గా॒యేదుద్గాత్రే॑ [౫] వాచ॑గ్ం సం ప్ర
 యచ్ఛే॒దుపదా॑సుకాఽస్య వాక్స్యాద్బ్రహ్మ॒వాది॑నో వద॒న్తి నాఽసగ్గ్స్థితే॑ సోమే॒ధ్వర్యుః
 ప్ర॒త్యజ్ఞి॒దోఽతీ॑యాదథ కథా దాక్షి॒ణాని॑ హోతుమేతి యామో హి స తేషాం కస్మా అహ
 దే॒వా యా॒మం వా॒యామం॑ వా॒ను జ్ఞాస్య॑న్తిత్యుత్తరేణాఽఽగ్నిధ్రం పరీత్య జుహోతి
 దాక్షి॒ణాని॑ న ప్రా॒ణాన్ధన్వం॑ కర్షతి న్య॑స్యే ధిష్ణి॒యా ఉ॒ప్యన్తి॑ నాస్యే యాన్ని॒వపతి॑ తేన
 తాన్ప్రీ॒ణాతి॑ యాన్న ని॒వపతి॑ యదనుదిశతి తేన తాన్||[౬]

స్తుతే॒ వి॒న్దతే॒ హి వీ॑యన్తే ప్రతీచీరుగ్దాత్ర ఉ॒ప్యన్తి॑ చతుర్థశ చ||6.3.1||

సు॒వర్గా॒య వా ఏ॒తాని॑ లో॒కాయ॑ హూ॒యన్తే॒ యద్వైసర్జ॑నాని ద్వాభ్యాం గార్హపత్యే
 జుహోతి ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యా ఆగ్నిధ్రే జుహోత్యన్తరిక్ష ఏవాఽఽ క్రమత ఆహవనీయే
 జుహోతి సువర్గమేవైనం లోకం గమయతి దేవాన్ వై సువర్గం లోకం యతో
 రక్షాగ్స్యజిఘాగ్ంసన్తే సోమేన రాజ్ఞా రక్షాగ్స్యపహత్యాఽఽఘమాత్మానం కృత్వా సువర్గం
 లోకమాయన్త్రక్షసామనుపలాభాయాఽఽతః సోమో భవత్యథ [౭] వైసర్జనాని జుహోతి
 రక్షసామపహత్యై త్వగ్ం సోమ తనూకృద్భ్య ఇత్యాహ తనూకృద్ధ్యేష
 ద్వేషోభ్యోఽన్యకృతేభ్య ఇత్యాహోఽన్యకృతాని హి రక్షాగ్స్యరు యన్తాఽసి
 వరూథమిత్యాహోరు ణస్సృధీతి వావైతదాహ జుషాణో అఘరాజ్యస్య వేత్విత్యాహోఽఘమేవ
 యజమానం కృత్వా సువర్గం లోకం గమయతి రక్షసామనుపలాభాయాఽఽ సోమం దదత
 [౮] ఆ గ్రావ్ణ ఆ వాయవ్యాన్యా ద్రోణకలశముత్పత్తిమా నయన్త్యన్వనాగ్ంసి ప్ర వర్తయన్తి
 యావదేవాఽస్యాఽస్తి తేన సహ సువర్గం లోకమేతి నయవత్యర్చాఽఽగ్నిధ్రే జుహోతి
 సువర్గస్య లోకస్యాఽభినీత్యై గ్రావ్ణో వాయవ్యాని ద్రోణకలశమాగ్నిధ్ర ఉప వాసయతి వి

హ్యేనం తైర్హృహ్ణతే యథ్సహోపవాసయేదపువాయేత సౌమ్యర్చా ప్ర పాదయతి స్వయై-
 [౯] వైనం దేవతయా ప్ర పాదయత్యదిత్యాః సదోఽస్యదిత్యాః సద ఆ సీదేత్యాహ
 యథాయజురేవైతద్యజమానో వా ఏతస్య పురా గోప్తా భవత్యేష వో దేవ సవితః సోమ
 ఇత్యాహ సవితృప్రసూత ఏవైనం దేవతాభ్యః సం ప్ర యచ్ఛత్యేతత్త్వగ్ం సోమ దేవో
 దేవానుపాగా ఇత్యాహ దేవో హ్యేష స- [౧౦] స్దేవానుపైతీదమహం మనుష్యో
 మనుష్యానిత్యాహ మనుష్యో ౧ హ్యేష సన్మనుష్యానుపైతి యదేతద్యజుర్న బ్రూయాదప్రజా
 అపశుర్యజమానః స్యాథ్సహ ప్రజయా సహ రాయసోషేణేత్యాహ ప్రజయైవ పశుభిః
 సహేమం లోకముపావర్తతే నమో దేవేభ్య ఇత్యాహ నమస్కారో హి దేవానాగ్ స్వధా
 పితృభ్య ఇత్యాహ స్వధాకారో హి [౧౧] పితృణామిదమహం నిర్వరుణస్య పాశాదిత్యాహ
 వరుణపాశాదేవ నిర్ముచ్యతేఽగ్నే వ్రతపత ఆత్మనః పూర్వా తనూరాదేయేత్యాహుః కో హి
 తద్వేద యద్వసీయాన్థేన్వ వశే భూతే పునర్వా దదాతి న వేతి గ్రావాణో వై సోమస్య
 రాజ్ఞో మలిముసీనా య ఏవం విద్వాన్సాన్వణ్ణ ఆగ్నేధ్ర ఉపవాసయతి వైనం మలిముసీనా
 విన్దతి||[౧౨]

అథ దదతే స్వయా సన్స్వధాకారో హి విన్దతి||6.3.2||

వైష్ణవ్యర్చా హుత్వా యూపమచ్ఛేతి వైష్ణవో వై దేవతయా యూపః స్వయైవైనం
 దేవతయాఽచ్ఛేత్యత్యన్యానగాన్నాఽన్యానుపాఽగామిత్యాహఽతి హ్యన్యానేతి
 నాఽన్యానుపైత్యర్వాక్త్వా పరైరవిదం పరోఽవరైరిత్యాహఽర్వాగ్గేన్యం పరైర్విన్దతి పరోఽవరైస్తం
 త్వా జుషే [౧౩] వైష్ణవం దేవయజ్ఞాయా ఇత్యాహ దేవయజ్ఞాయై హ్యేనం జుషతే దేవస్త్వా
 సవితా మధ్వాఽనక్త్విత్యాహ తేజవైవైనమనక్త్యేషదే త్రాయస్వేనగ్ స్వధితే మైనగ్ం
 హిగ్ంసీరిత్యాహ వజ్రో వై స్వధితిః శాన్త్యై స్వధితేర్వృక్షస్య బిభ్యతః ప్రథమేన శకలేన సహ
 తేజః పరా పతతి యః ప్రథమః శకలః పరాపతేత్తమప్యా హరేథ్సతేజస- [౧౪]

మే॒పై॒నమా॒హర॒తీమే॒ వై లో॒కా యూ॒పాత్ప॒యతో బి॒భ్యతి॒ ది॒వమగ్రే॒ణ మా తే॒భీర॒న్తరి॒క్షం
 మధ్యే॒న మా హి॒గం॒సీరి॒త్యావైభ్య ఏ॒పై॒నం లోకే॒భ్యః శమ॒యతి॒ వన॒స్పతే॒ శత॒వల్శో వి
 రోహే॒త్యావృ॒శ్చనే జుహో॒తి తస్మా॒దావృ॒శ్చనాద్వృ॒క్షాణా॒మ్భూయాగ్ం॒స ఉ॒త్తిష్ఠ॒న్తి సహ॒స్రవల్శా
 వి వ॒యగ్ం రుహే॒మేత్యాహో॒ఽశిషమే॒పైతా॒మా శాస్తే॒ఽనక్ష॒సజ్గం [౧౫] వృ॒శ్చేద్యదక్ష॒సజ్గం
 వృ॒శ్చేదధ॒ఈషం య॒జమా॒నస్య ప్ర॒మాయు॒కగ్గ్ స్వా॒ద్యం కామ॒యేతాఽప్రతి॒ష్ఠితః
 స్వాది॒త్యారోహం తస్మై వృ॒శ్చేదే॒ష వై వన॒స్పతీ॒నామప్రతి॒ష్ఠితోఽప్రతి॒ష్ఠిత ఏ॒వ భ॒వతి
 య॒జ్మామ॒యేతాఽపశుః స్వాది॒త్యపర్ణం తస్మై శుష్కా॒గ్రం వృ॒శ్చేదే॒ష వై
 వన॒స్పతీ॒నామపశ॒వ్యోఽపశు॒రేవ భ॒వతి య॒జ్మామ॒యేత పశు॒మాన్థాన్స్వాది॒తి బహు॒పర్ణం
 తస్మై బహు॒శాఖం వృ॒శ్చేదే॒ష వై [౧౬] వన॒స్పతీ॒నాం పశ॒వ్యః పశు॒మానే॒వ భ॒వతి ప్రతి॒ష్ఠితం
 వృ॒శ్చేత్ప్రతి॒ష్ఠాకామ॒స్యేష వై వన॒స్పతీ॒నాం ప్రతి॒ష్ఠితో యః స॒మే భూ॒మ్యై స్వాద్యోనే రూ॒ఢః
 ప్రత్యే॒వ తిష్ఠ॒తి యః ప్రత్య॒జ్జప॒నతస్తం వృ॒శ్చేధ్న హి మే॒ధమ॒భ్యుప॒నతః ప॒శ్చార॒త్నిం
 తస్మై వృ॒శ్చేద్యం కామ॒యేతోపై॒నము॒త్తరో య॒జ్ఞో నమే॒దితి ప॒శ్చాక్ష॒రా ప॒జ్గ్ః పా॒జ్గ్ః
 య॒జ్ఞ ఉపై॒నము॒త్తరో య॒జ్ఞో [౧౭] నమ॒తి షడ॒రత్నిం ప్రతి॒ష్ఠాకామ॒స్య షడ్వ॒ ఋత॒వ
 ఋతు॒ష్వేవ ప్రతి॒ తిష్ఠ॒తి సప్తా॒రత్నిం పశు॒కామ॒స్య సప్త॒పదా శ॒క్వరీ పశ॒వః శ॒క్వరీ
 పశు॒మానే॒వాఽవ రు॒న్ధే న॒వార॒త్నిం తే॒జస్కామ॒స్య త్రి॒వృతా స్తోమే॒న సంమి॒తం
 తే॒జస్త్రి॒విత్తే॒జస్వే॒వ భ॒వత్యే॒కాదశా॒రత్నిమి॒న్త్రియ॒కామ॒స్యేకాదశాక్ష॒రా త్రి॒ష్టుగి॒న్త్రియం
 త్రి॒ష్టుగి॒న్త్రియావ్యే॒వ భ॒వతి ప॒శ్చదశా॒రత్నిమ్భా॒తృవ్య॒వతః ప॒శ్చదశో వ॒జ్శ్రో
 భ్రాతృ॒వ్యాభి॒భూత్యై సప్త॒దశా॒రత్నిం ప్ర॒జాకామ॒స్య సప్త॒దశః ప్ర॒జాప॒తిః ప్ర॒జాప॒తేరాప్త్యా
 ఏక॒విగ్ంశత్య॒రత్నిం ప్రతి॒ష్ఠాకామ॒స్యేకవిగ్ంశః స్తోమా॒నాం ప్రతి॒ష్ఠా ప్రతి॒ష్ఠిత్యా
 అష్టా॒శ్చిర్భవ॒త్యష్టాక్ష॒రా గాయ॒త్రీ తే॒జో గాయ॒త్రీ గాయ॒త్రీ య॒జ్ఞము॒ఖం తే॒జసై॒వ
 గాయ॒త్రీయా య॒జ్ఞము॒ఖేన సంమి॒తః||[౧౮]

జాషే సతే॒జస॒మనక్ష॒సజ్గం బ॒జాశాఖం వృ॒శ్చేదే॒ష వై య॒జ్ఞ ఉపై॒నము॒త్తరో య॒జ్ఞ ఆత్మా ఏ॒కాన్త విగ్ంశతిశ్చ ||6.3.3||

పు॒థి॒వై॒ త్వా॒న్త॒రి॒క్షా॒య త్వా ది॒వే త్వే॒త్యా॒హై॒భ్య ఏ॒వైనం లో॒కే॒భ్యః పో॒క్షతి పరా॒ఞ్చం పో॒క్షతి
 పరా॒జీ॒వ హి సు॒వర్గో లో॒కః క్రూ॒రమి॒వ వా ఏ॒తత్క॒రోతి యత్త॒నత్య॒పో॒వ నయతి శా॒న్త్యై
 య॒వమ॑తీ॒రవ నయ॑త్యూ॒ర్గై॒వ యవో య॒జమా॑నేన యూ॒పః సం॒మితో యా॒వాసే॑వ
 య॒జమా॑నస్తా॒వతీ॑మే॒వాఽస్మి॒న్సూ॒ర్జం దధా॑తి [౧౯] పి॒తృ॒ణాగ్ం సద॑నమ॒సీతి బర్హి॑ర॒వ
 స్తృ॒ణాతి పి॒తృదే॑వత్యా ౨ గ్ం హ్యే॒తద్య॑న్ని॒ఖాతం యద్భర్హి॑ర॒వస్తీ॒ర్య
 మి॒నుయా॑త్పి॒తృదే॑వత్యో ని॒ఖాతః స్వా॒ద్భర్హి॑ర॒వస్తీ॒ర్య మి॒నోత్య॑స్యామే॒వైనం మి॒నోతి
 యూ॒పశక॑లమ॒వాఽస్య॒తి సతే॑జసమే॒వైనం మి॒నోతి దే॒వస్తా॒వ స॒వితా మధ్వా॑న॒క్తిత్వా॒హ
 తే॒జసై॒వైన॑మ॒నక్తి సు॑పి॒పులా॒భ్యస్తా॒వషధీ॑భ్య ఇ॒తి చ॒షాలం ప్ర॒తి [౨౦] ము॒ఞ్చతి
 తస్మా॑చ్ఛీ॒ర్షత ఓ॒షధ॑యః ఫ॒లం గృ॒హ్లాన్త్య॑న॒క్తి తే॒జో వా ఆ॒జ్యం య॒జమా॑నేనా॒గ్నిష్ఠా॑శ్రిః
 సం॒మితా యద॑గ్నిష్ఠామ॒శ్రిమ॑న॒క్తి య॒జమా॑నమే॒వ తే॒జసా॑న॒క్త్యాన్త॑మ॒నక్త్యాన్త॑మే॒వ
 య॒జమా॑నం తే॒జసా॑న॒క్తి సర్వ॑తః పరి మృ॒శత్య॑పరి॒వర్గమే॒వాఽస్మి॒స్తేజో దధా॑త్యుద్ది॒వగ్ం
 స్త॒భానా॑న్త॒రిక్షం పు॒ణేత్యా॒హైషాం లో॒కానాం విధృ॑త్యై వైష్ణ॒వ్యర్షా [౨౧] కల్ప॑యతి వైష్ణ॒వో
 వై దే॒వతయా॑ యూ॒పః స్వ॒యైవైనం దే॒వతయా॑ కల్ప॑యతి ద్వా॒భ్యాం కల్ప॑యతి
 ద్వి॒పాద్య॑జమా॒నః ప్ర॒తిష్ఠి॑త్యై య॒జ్మామ॑యే॒త తే॒జసై॒నం దే॒వతా॑భిరిన్ద్రి॒యేణ
 వ్యర్థ॑యే॒యమి॒త్యగ్ని॒ష్ఠాన్త॑స్యాశ్రి॒మాహ॑వనీ॒యాది॒త్థం వే॒త్థం వా॒తి నా॒వయే॑త్తే॒జసై॒వైనం
 దే॒వతా॑భిరిన్ద్రి॒యేణ వ్యర్థ॑యతి య॒జ్మామ॑యే॒త తే॒జసై॒నం దే॒వతా॑భిరిన్ద్రి॒యేణ
 సమ॑ర్థయే॒యమి॒త్య- [౨౨] గ్ని॒ష్ఠాం తస్యా॑శ్రి॒మాహ॑వనీ॒యేన సం॒మిను॑యాత్తే॒జసై॒వైనం
 దే॒వతా॑భిరిన్ద్రి॒యేణ సమ॑ర్థయతి బ్ర॒హ్మ॑వని త్వా క్ష॒త్రవ॑నిమి॒త్యాహ॑ యథా॒యజు॑రే॒వైతత్పరి
 వ్య॒యత్యూ॒ర్గై॒వ ర॒శనా॑ య॒జమా॑నేన యూ॒పః సం॒మితో య॒జమా॑నమే॒వోర్జా సమ॑ర్థయతి
 నాభి॑ద॒ఘ్న పరి వ్య॑యతి నాభి॑ద॒ఘ్న ఏ॒వాఽస్మా ఊ॒ర్జం దధా॑తి తస్మా॑న్నాభి॑ద॒ఘ్న ఊ॒ర్జా
 భు॒జ్జతే॑ యం కా॒మయే॑తో॒ర్జై॒నం [౨౩] వ్యర్థ॑యే॒యమి॒త్యూర్ధ్వాం వా తస్యా॑వాచీం

వాఁవోహేదూర్జైపైనం వ్యర్థయతి యది కామయేతవర్షకః పర్జన్యః
 స్యాదిత్యవాచీమవోహేద్వృష్టిమేవ ని యచ్ఛతి యది కామయేతావర్షకః
 స్యాదిత్యార్థాముదూహేద్వృష్టిమేవోద్యచ్ఛతి పితృణాం నిఖాతం మనుష్యాణామూర్ధ్వం
 నిఖాతాదా రశనాయా ఓషధీనాగ్ం రశనా విశ్వేషా [౨౪] స్దేవానామూర్ధ్వగ్ం రశనాయా ఆ
 చషాలాదిస్త్రస్య చషాలగ్ం సాధ్యానామతిరిక్తగ్ం స వా ఏష సర్వదేవత్యో యద్యూపో
 యద్యూపం మినోతి సర్వా ఏవ దేవతాః ప్రీణాతి యజ్ఞేన వై దేవాః సువర్గం
 లోకమాయస్తేమన్యంత మనుష్యా నోన్వాభవిష్యన్తితి తే యూపేన యోపయిత్వా సువర్గం
 లోకమాయంతమృషయో యూపేనైవాను ప్రాజానంతద్యూపస్య యూపత్వం [౨౫]
 యద్యూపం మినోతి సువర్గస్య లోకస్య ప్రజ్ఞాత్యై పురస్తాన్మినోతి పురస్తాద్ధి యజ్ఞస్య
 ప్రజ్ఞాయతేప్రజ్ఞాతగ్ం హి తద్యదతిపన్న ఆహురిదం కార్యమాసీదితి సాధ్యా వై దేవా
 యజ్ఞమత్యమన్యంత తాన్ యజ్ఞో నాఁస్పృశత్తాన్
 యద్యజ్ఞస్యాతిరిక్తమాసీత్తదస్పృశదతిరిక్తం వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదగ్నావగ్నిం మథిత్వా
 ప్రహరత్యతిరిక్తమేత- [౨౬] ద్యూపస్య యదూర్ధ్వం చషాలాత్తేషాం తద్భాగధేయం తానేవ
 తేన ప్రీణాతి దేవా వై సగ్గ్స్థితే సోమే ప్ర స్రుచోహరన్తు యూపస్తేమన్యంత యజ్ఞవేశసం
 వా ఇదం కుర్మ ఇతి తే ప్రస్తరగ్గ్ స్పృచాం నిష్క్రయణమపశ్యన్థన్వరుం యూపస్య సగ్గ్స్థితే
 సోమే ప్ర ప్రస్తరగ్ం హరతి జుహోతి స్వరుమయజ్ఞవేశసాయ||[౨౭]
 దధాతి ప్రత్య్రవా సమర్థయేయమిత్కూర్జైనం విశ్వేషాం యూపత్వమతిరిక్తమేతద్విచత్వారిగ్ంశచ||6.3.4||

సాధ్యా వై దేవా అస్మిలోక ఆసన్నాన్యత్కిం చన మిషత్తేగ్నిమేవాగ్నయే
 మేధాయాఽలభంత న హ్యన్యదాలమ్యమవిన్దంతతో వా ఇమాః ప్రజాః ప్రాజాయంత
 యదగ్నావగ్నిం మథిత్వా ప్రహరతి ప్రజానాం ప్రజననాయ రుద్రో వా ఏష
 యదగ్నిర్యజమానః పశుర్యత్పశుమాలభ్యాగ్నిం మన్థేద్బుద్ధాయ యజమాన- [౨౮] మపి

దధ్యాత్ప్రమా॑యుకః స్వా॑ద॒థో ఖ॒ల్వాహు॑రగ్నిః స॒ర్వా దే॒వతా హ॒విరే॑తద్యత్ప్రశు॑రితి
యత్ప్రశు॑మాల॒భ్యాఽగ్నిం మ॒న్థతి హ॒వ్యాయై॑వా॒కఽస॒న్నాయ స॒ర్వా దే॒వతా
జన॑యత్యుపాకృ॒త్యైవ

మ॒న్థ్యస్త॒న్నేవా॒కల॒బ్ధస్తే॒వాకనా॑లబ్ధమగ్ని॒ర్జన్మ॑సీ॒త్యాహా॑గ్నిర్హే॒తజ్జన్మ॑నిత్రం వృ॒షణౌ స్థ
ఇ॒త్యాహ వృ॒షణౌ [౨౯] హే॒తావృ॑ర్వశ్యస్యా॒యురసీ॑త్యాహ మి॒థున॑త్వాయ ఘృ॒తేనా॒క్తే
వృ॒షణం దధా॑థామి॒త్యాహ వృ॒షణగ్న్ హే॒తే దధా॑తే యే అగ్నిం గా॒యత్రం ఛ॒న్దోఽను ప్ర
జా॒యస్వే॒త్యాహ ఛ॒న్దోభి॑రే॒పైనం ప్ర జన॑యత్యగ్నయే మ॒థ్యమా॑నాయా॒ను బ్రూ॑హీ॒త్యాహ
సా॒విత్రి॑మృచమన్వాహ స॒వితృప్ర॑సూత ఏ॒పైనం మ॒న్థతి జా॒తాయా॑ను బ్రూ॒హి [౩౦]
ప్ర॒ప్రాయ॑మా॒ణాయా॑ను బ్రూ॒హీత్యా॑హ కాణ్డే॒కాణ్డ ఏ॒పైనం క్రి॒యమా॑ణే స॒మర్థ॑యతి
గా॒యత్రీః స॒ర్వా అ॒న్వాహ గా॒యత్ర॑చ్ఛన్దా వా అగ్నిః స్వే॒పైపై॑నం ఛ॒న్దసా స॒మర్థ॑యత్యగ్నిః
పు॒రా భ॑వత్యగ్నిం మ॒థిత్యా ప్ర హ॑రతి తౌ స॒మ్భవ॑న్తౌ యజ॒మాన॑మ॒భి స॒మ్భవ॑తో భ॒వతం
నః స॒మన॑సా॒విత్యా॑హ శా॒న్త్యై ప్రహృ॑త్య జు॒హోతి జా॒తాయై॑వా॒స్మా అన్న॑మపి దధా॒త్యాజ్యే॑న
జు॒హోత్యే॑తద్వా అగ్నిః ప్రి॒యం ధా॒మ యదా॑జ్యం ప్రి॒యేణై॑పైనం ధా॒మ్నా స॒మర్థ॑యత్యథో
తే॒జసా॑||[౩౦]

యజ॒మాన॑మాహ వృ॒షణౌ జా॒తాయా॑ను బ్రూ॒హ్యహ్మ॑ష్టాదశ చ||6.3.5||

ఇషే త్వే॒తి బర్హి॑రా దత్త ఇ॒చ్ఛత ఇ॒వ హ్యేష॑ యో యజ॑త ఉపవీ॒రసీ॑త్యాహోప
హ్యే॒నానా॑కరోత్యుపో దే॒వాన్దై॒వీర్విశః ప్రా॑గ్గురి॒త్యాహ దై॒వీర్హే॑తా విశః సతీ॒ర్దే॒వాను॑పయన్తి
వహ్ని॑రుశిజ ఇ॒త్యాహర్వి॒జో వై వహ్న॑య ఉ॒శిజస్త॑స్మాదే॒వమా॑హ బృ॒హస్ప॑తే ధా॒రయా
వసూ॑నీ॒త్యా- [౩౧] హ బ్ర॒హ్మ వై దే॒వానా॑మ్బృహస్పతిర్బ్ర॒హ్మణై॑వా॒స్మై పశూ॑నవ రు॒న్ధే
హ॒వ్యా తే స్వ॑దన్తామి॒త్యాహ స్వ॑దయత్యే॒వైనా॑న్దే॒వ త్వష్ట॑ర్వసు రణ్వే॒త్యాహ త్వష్టా॑ వై
పశూ॑నాం మి॒థునా॑నాగ్ం రూపకృ॒ద్ద్రూప॑మే॒వ పశు॑షు దధాతి రే॒వతీ రమ॑ధ్వమి॒త్యాహ

పశవో వై రేవతీః పశూనేవాకస్మై రమయతి దేవస్య త్వా సవితః ప్రసవ ఇతి [33]
 రశనామా దత్తే ప్రసూత్యా అశ్వినోర్బాహుభ్యామిత్యాహాకశ్వినౌ హి దేవానామధ్వర్యూ ఆస్తాం
 పూష్ణో హస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యా ఋతస్య త్వా దేవహవిః పాశేనాక రభ ఇత్యాహ
 సత్యం వా ఋతగ్ం సత్యేనైవైనమృతేనాక రభతేకక్షయా పరి హరతి వధ్యగ్ం హి
 ప్రత్యశ్చం ప్రతిముశ్చన్తి వ్యావృత్త్య ధర్షా మానుషానితి ని యునక్తి ధృత్యా అద్య-
 [34] స్తాప్తాషధీభ్యః పోక్షామీత్యాహాకద్యౌ హ్యేష ఓషధీభ్యః సమ్భవతి యత్పశురపాం
 పేరురసీత్యాహైష హ్యపాం పాతా యో మేధాయాకరభ్యతే స్వాత్తం చిథ్నదేవగ్ం
 హవ్యమాపో దేవీః స్వదత్తినమిత్యాహ స్వదయత్యేవైనముపరిష్టాత్ప్రక్షత్యుపరిష్టాదేవైనం
 మేధ్యజ్కరోతి పాయయత్యన్తరత ఏవైనం మేధ్యజ్కరోత్యధస్తాదుపోక్షతి సర్వత ఏవైనం
 మేధ్యజ్కరోతి||[35]

వసూనీతి ప్రసవ ఇత్యభ్యోకన్తరత ఏవైనన్తశ చ||6.3.6||

అగ్నినా వై హోత్రా దేవా అసురానభ్యభవన్నగ్నయే సమిధ్యమానాయాకను బ్రూహిత్యాహ
 భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై సప్తదశ సామిధేనీరన్వాహ సప్తదశః ప్రజాపతిః ప్రజాపతేరాప్త్యై
 సప్తదశాకన్వాహ ద్వాదశ మాసాః పశ్చర్తవః స సంవత్సరః సంవత్సరం ప్రజా అను ప్ర
 జాయస్తే ప్రజానాం ప్రజననాయ దేవా వై సామిధేనీరనూచ్య యజ్ఞన్నాకన్వపశ్యన్
 ప్రజాపతిస్తూష్ఠీమాఘార- [36] మాకఘారయత్తతో వై దేవా యజ్ఞమన్వపశ్యన్
 యత్తూష్ఠీమాఘారమాఘారయతి యజ్ఞస్యాకనుఖ్యాత్యా అసురేషు వై యజ్ఞ ఆసీత్తం
 దేవాస్తూష్ఠీగ్ం హోమేనాకవృజ్జత యత్తూష్ఠీమాఘారమాఘారయతి భ్రాతృవ్యస్యైవ
 తద్యజ్ఞం వృజ్జే పరిధీన్థం మార్షి పునాత్యేవైనాన్త్రిస్త్రీః సం మార్షి త్ర్యావృద్ధి
 యజ్ఞోకథో రక్షసామపహత్యై ద్వాదశ సం పద్యస్తే ద్వాదశ [37] మాసాః సంవత్సరః
 సంవత్సరమేవ ప్రీణాత్యథో సంవత్సరమేవాస్మా ఉప దధాతి సువర్గస్య లోకస్య సమప్త్యై

శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదాఘారోఽగ్నిః సర్వా దేవతా యదాఘారమాఘారయతి శిరోషత
 ఏవ యజ్ఞస్య యజమానః సర్వా దేవతా అవ రున్ధే శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదాఘార
 ఆత్మా పశురాఘారమాఘార్య పశుగ్ంసమనక్త్యాత్మన్నేవ యజ్ఞస్య [30] శిరః ప్రతి దధాతి
 సం తే ప్రాణో వాయునా గచ్ఛతామిత్యాహ వాయుదేవత్యో వై ప్రాణో వాయాపేవాఽస్య
 ప్రాణఇహోతి సం యజత్తైరజ్గాని సం యజ్ఞపతిరాశిషేత్యాహ
 యజ్ఞపతిమేవాఽస్యాఽఽశిషం గమయతి విశ్వరూపో వై త్వాప్త
 ఉపరిష్ఠాత్పశుమభ్యవమీత్తస్మాదుపరిష్ఠాత్పశోర్నాఽవ ద్యన్తి యదుపరిష్ఠాత్పశుగ్ం సమనక్తి
 మేధ్యమేవై- [31] నఙ్కరోత్యుత్విజో వృణీతే ఛన్దాగ్స్యేవ వృణీతే సప్త వృణీతే సప్త
 గ్రామ్యాః పశవః సప్తాఽఽరణ్యాః సప్త ఛన్దాగ్స్యభయస్యావరుద్ధ్యా ఏకాదశ ప్రయాజాన్
 యజతి దశ వై పశోః ప్రాణా ఆత్మైకాదశో యావానేవ పశుస్తం ప్ర యజతి వపామేకః పరి
 శయ ఆత్మైవాఽఽత్మానం పరి శయే వజ్రో వై స్వధితిర్వజ్రో యూపశకలో ఘృతం ఖలు వై
 దేవా వజ్రం కృత్వా సోమమఘ్నున్స్తుతేనాఽకౌ పశుం త్రాయేథామిత్యాహ వజ్రేణైవైనం వశే
 కృత్వాఽఽ లభతే||[౪౦]

ఆధారం పద్యస్తే ద్వాదశాఽత్మన్నేవ యజ్ఞస్య మేధ్యమేవ ఖలు వా అష్టాదశ చ||6.3.7||

పర్యగ్ని కరోతి సర్వహుతమేవైనఙ్కరోత్యస్కన్దాయాఽస్కన్దగ్ం హి తద్యద్ధుతస్య స్కన్దతి
 త్రిః పర్యగ్ని కరోతి త్ర్యావృద్ధి యజ్ఞోఽథో రక్షసామపహత్యై బ్రహ్మవాదినో
 వదన్త్యన్వారభ్యః పశూ ౩ ర్నాఽన్వారభ్యా ౩ ఇతి మృత్యువే వా ఏష నీయతే
 యత్పశుస్తమ్యదన్వారభేత ప్రమాయుకో యజమానః స్యాదథో ఖల్వాహుః సువర్గాయ వా
 ఏష లోకాయ నీయతే యత్ [౪౧] పశురితి యన్నాఽన్వారభేత సువర్గాల్లోకాద్యజమానో
 హీయేత వపాశ్రపణీభ్యామన్వారభతే తన్నేవాఽన్వారభం నేవాఽనన్వారభముప ప్రేష్య
 హోతర్హవ్యా దేవేభ్య ఇత్యాహేషితగ్ం హి కర్మ క్రియతే రేవతీర్యజ్ఞపతిం ప్రియధాఽఽ

వి॒శతే॑త్యా॒హ యథా॑య॒జురే॑వైతదగ్ని॒నా పు॒రస్తా॑దేతి రక్ష॒సామ॑పహత్యై పృ॒థివ్యాః సం॒పుచః॑
 పా॒హీతి॑ బర్హి- [౪౨] రు॒పాఽస్య॑త్యస్క॒న్దాయాఽస్క॒న్నగ్ం॑ హి తద్యద్భర్హిషి స్క॒న్దత్యథో॑
 బర్హిషదమే॒వైనం॑ కరోతి పరా॒జా వర్త॑తేఽధ్వర్యుః పశోః సంజ్ఞ॑ప్యమానాత్పశుభ్య ఏ॒వ తన్ని॑
 హ్నుత ఆత్మనోఽనా॒వృస్కాయ॑ గచ్ఛతి శ్రి॒యం ప్ర పశూ॑నాప్నోతి య ఏ॒వం వేద॑ పశ్చాల్లోకా
 వా ఏ॒షా ప్రా॒చ్యదానీ॑యతే యత్పత్నీ నమస్త ఆతాసేత్యాహాఽదిత్యస్య పై రశ్మయ [౪౩]
 ఆతానాస్తేభ్య ఏ॒వ నమ॑స్కరోత్యనర్వా ప్రేహీత్యాహ భ్రాతృవ్యో వా అర్వా భ్రాతృవ్యాపనుత్త్యై
 ఘృతస్య కు॒ల్యామ॑ను సహ ప్ర॒జయా॑ సహ రా॒యస్సోషే॑ణీత్యాహాఽశిషమే॒వైతామా॑ శాస్త
 ఆపో దే॒వీః శుద్ధా॑యువ ఇత్యాహ యథా॑య॒జురే॑వైతత్||౪౪||

లోకాయ నీయతే యద్భర్హి రశ్మయస్సప్తత్రిగ్ంశచ||6.3.8||

పశోర్వా ఆలభ్యస్య ప్రాణాఞ్చగృచ్ఛతి వాక్త ఆ ప్యాయతాం ప్రాణస్త ఆ ప్యాయతామిత్యాహ
 ప్రాణేభ్య ఏ॒వాఽస్య॑ శుచగ్ం శమయతి సా ప్రాణేభ్యోఽధి పృథివీగ్ం శుక్చ విశతి శమహో
 భ్యామితి ని నయత్యహోరాత్రాభ్యామే॒వ పృథి॑వ్యై శుచగ్ం శమయత్యోషధే త్రాయస్వై॒నగ్ం
 స్వధితే మై॒నగ్ం హిగ్ంసీ॑రిత్యాహ వజ్రో వై స్వధితిః [౪౫] శాన్త్యై పార్శ్వత ఆ చ్యతి
 మధ్యతో హి మనుష్యా ఆచ్యన్తి తిరశ్చీనమా చ్యత్యనూచీ॒నగ్ం హి మను॑ష్యా ఆచ్యన్తి
 వ్యావృత్త్యై రక్షసాం భాగోఽసీతి స్థవిమతో బర్హిరక్వాఽపాఽస్యత్యస్సై॒వ రక్షాగ్ంసి॑
 నిరవదయత ఇదమహగ్ం రక్షోఽధమం తమో నయామి యోఽస్మాన్దే॒వ్విష్టి॑ యం చ వయం
 ద్విష్టు ఇత్యాహ ద్వో వావ పురుషౌ యజ్ఞౌచ॒వ [౪౬] ద్వేష్టి యశ్చై॒నం ద్వేష్టి
 తావుభావధమం తమో నయతీషే త్వేతి వపాముత్థిదతీచ్ఛత ఇ॒వ హ్యేష॑ యో యజతే
 యదుపతృన్ద్యాద్రుద్రోఽస్య పశూన్హతుకః స్వాద్యన్నోపతృన్ద్యాదయతా
 స్వాదన్యయోపతృణత్త్యన్యయా న ధృత్త్యై ఘృతే॒న ద్యా॑వాపృథివీ పోర్ణా॒వధామి॑త్యాహ
 ద్యా॒వాపృథి॑వీ ఏ॒వ రసే॑నాఽనక్త్యచ్ఛిన్నో [౪౭] రా॒యః సు॑వీర ఇత్యాహ

యథాయజురేపైతత్కూరమివ వా ఏతత్కూరోతి
 యద్వపాముత్థిదత్యుర్వన్తరిక్షమన్విహిత్యాహ శాన్త్యై ప్ర వా ఏషోఽస్మాల్లోకాచ్ఛ్యవతే యః
 పశుం మృత్యువే నీయమానమన్వారభతే వపాశ్రపణీ పునరన్వారభతేఽస్మిన్నేవ లోకే ప్రతి
 తిష్ఠత్యగ్నినా పురస్తాదేతి రక్షసామపహత్యా అథో దేవతా ఏవ హవ్యేనా- [౪౦] ఽస్వేతి
 నాఽన్తమమజ్గారమతి హరేద్యదన్తమమజ్గారమతిహరేద్దేవతా అతి మన్యేత వాయో వీహి
 స్తోకానామిత్యాహ తస్మాద్విభక్తాః స్తోకా అవ పద్యన్తేఽగ్రం వా ఏతత్పశూనాం
 యద్వపాఽగ్రమోషధీనామ్బుర్హిరగ్రేణైవాఽగ్రగ్ం సమర్థయత్యథో ఓషధీష్వేవ పశూన్ప్రతి
 ష్ఠాపయతి స్వాహాకృతీభ్యః ప్రేష్యేత్యాహ [౪౯] యజ్ఞస్య సమిష్టైః ప్రాణాపానౌ వా ఏతౌ
 పశూనాం యత్ప్రొషదాజ్యమాత్మా వపా పృషదాజ్యమభిఘార్య వపామభి
 ఘారయత్యాత్మన్నేవ పశూనాం ప్రాణాపానౌ దధాతి స్వాహోర్ధ్వనభసం మారుతం
 గచ్ఛతమిత్యాహోర్ధ్వనభా హ స్మ పై మారుతో దేవానాం వపాశ్రపణీ ప్ర హరతి తేనైవైసే
 ప్ర హరతి విషూచీ ప్ర హరతి తస్మాద్విష్వశ్చౌ ప్రాణాపానౌ||౫౦||
 స్వధీతిశ్చైవాఽభిన్నో హవ్యేనేష్యేత్యాహ షట్పత్సారిగ్ంశచ్చ||6.3.9||

పశుమాలభ్య పురోడాశం నిర్వపతి సమేధమేవైనమా లభతే వపయా ప్రచర్య పురోడాశేన
 ప్ర చరత్యార్గైః పురోడాశ ఊర్జమేవ పశూనాం మధ్యతో దధాత్యథో పశోరేవ చిద్రమపి
 దధాతి పృషదాజ్యస్యోపహత్య త్రిః పృచ్ఛతి శృతగ్ం హవీ ౩ శ్శమితరితి త్రిషత్యా హి దేవా
 యోఽశృతగ్ం శృతమాహ స ఏనసా ప్రాణాపానౌ వా ఏతౌ పశూనాం [౫౦] యత్ప్రొషదాజ్యం
 పశోః ఖిలు వా ఆలభ్య హృదయమాత్మాఽభి సమేతి యత్ప్రొషదాజ్యేన
 హృదయమభిఘారయత్యాత్మన్నేవ పశూనాం ప్రాణాపానౌ దధాతి పశునా పై దేవాః
 సువర్గం లోకమాయన్తేఽమన్యన్త మనుష్యా నోఽన్వారభవిష్యన్తితి తస్య శిరశ్చిత్వా మేధం
 ప్రాక్షారయన్థ ౨ ప్రక్షోభవత్తత్ప్రక్షస్య ప్రక్షత్వం యత్ప్రక్షశాఖోత్తరబర్హిర్భవతి

సమేధస్యైవ [౩౨] పశోరవ ద్యతి పశుం వై హ్రియమాణగ్ం రక్షాగ్స్యను సచస్తేన్తరా
 యూషణ్చాకహవనీయణ్చ హరతి రక్షసామపహత్యై పశోర్వా ఆలభ్యస్య మనోకప
 క్రామతి మనోతాన్యై హవిషోకవదీయమానస్యాకను బ్రూహిత్యాహ మన ఏవాకస్యాకవ
 రున్ధ ఏకాదశాకవదానాన్యవ ద్యతి దశ వై పశోః ప్రాణా ఆత్మైకాదశో యావాసేవ
 పశుస్తస్యాకవ [౩౩] ద్యతి హృదయస్యాకగ్రీకవ ద్యత్యథ జిహ్వయా అథ వక్షసో యద్వై
 హృదయేనాకభి గచ్ఛతి తజ్జిహ్వయా వదతి యజ్జిహ్వయా వదతి తదురసోకధి
 నిర్వదత్యేతద్వై పశోర్యథాపూర్వం యస్యైవమవదాయయథాకామముత్తరేషామవద్యతి
 యథాపూర్వమేవాకస్య పశోరవత్తమ్భవతి మధ్యతో గుదస్యాకవ ద్యతి మధ్యతో హి ప్రాణ
 ఉత్తమస్యాకవ ద్యత్యు- [౩౪] త్తమో హి ప్రాణో యదీతరం యదీతరముభయమేవాకజామి
 జాయమానో వై బ్రాహ్మణస్త్రీభిర్ముణవా జాయతే బ్రహ్మచర్యేణ ఋషిభ్యో యజ్ఞేన
 దేవేభ్యః ప్రజయా పితృభ్య ఏష వా అన్యథో యః పుత్రీ యజ్వా బ్రహ్మచారివాసీ
 తదవదానైరేవాకవ దయతే తదవదానానామవదానత్వం దేవాసురాః సంయత్తా ఆసన్తే
 దేవా అగ్నిమబ్రువన్త్వయా వీరేణాకసురానభి భవామేతి [౩౫] సోకబ్రవీద్వరం వృణో
 పశోరుద్ధారముద్ధరా ఇతి స ఏతముద్ధారముదహరత దోః పూర్వార్ధస్య గుదం మధ్యతః
 శ్రోణిం జఘనార్ధస్య తతో దేవా అభవన్పరాకసురా యత్యృజ్గాణాగ్ం సమవద్యతి
 భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై భవత్యాత్మనా పరాకస్య భ్రాతృవ్యో భవత్యక్ష్యయాకవ ద్యతి
 తస్మాదక్ష్యయా పశవోకజ్గాని ప్ర హరన్తి ప్రతిష్ఠితైః [౩౬]

ఏతో పశూనాగ్ం సమేధస్యైవ తస్యాకవోత్తమస్యాకవ ద్యతీతి పశ్చవత్పారిగ్ంశచ||6.3.10||

మేదసా స్తుచౌ ప్రోర్ణోతి మేదోరూపా వై పశవో రూపమేవ పశుషు దధాతి
 యూషన్నవధాయ ప్రోర్ణోతి రసో వా ఏష పశూనాం యద్యూ రసమేవ పశుషు దధాతి
 పార్శ్వేన వసాహోమం ప్ర యౌతి మధ్యం వా ఏతత్పశూనాం యత్పార్శ్వగ్ం రస ఏష

పశూనాం యద్వసా యత్పార్శ్వేన వసాహోమం ప్రయాతి మధ్యత ఏవ పశూనాగ్ం రసం
 దధాతి ఘ్నున్తి [౫౭] వా ఏతత్తుశుం యథ్సంజ్ఞపయన్త్యన్త్రః ఖలు వై దేవతయా ప్రాణ
 ఐన్ద్రోకపాన ఐన్త్రః ప్రాణో అజ్గేఅజ్గే ని దేధ్యదిత్యాహ ప్రాణాపానావేవ పశుషు దధాతి దేవ
 త్వష్టర్భూరి తే సగ్ం సమేత్విత్యాహ త్వాష్ట్రా హి దేవతయా పశవో విషురూపా
 యథ్సంజ్ఞాణో భవథేత్యాహ విషురూపా హ్యేతే సన్తః సలక్ష్మాణ ఏతర్హి భవన్తి దేవత్రా
 యన్త- [౫౮] మవసే సఖాయోకను త్వా మాతా పితరో మదన్త్విత్యాహోకనుమతమేవైనం
 మాత్రా పిత్రా సువర్గం లోకం గమయత్యర్ధర్ధే వసాహోమం జుహోత్యసౌ వా అర్ధర్ధ
 ఇయమర్ధచ ఇమే ఏవ రసేనాకనక్తి దిశో జుహోతి దిశ ఏవ రసేనాకనక్త్యథో దిగ్భ్య
 ఏవోర్జగ్ం రసమవ రున్ధే ప్రాణాపానౌ వా ఏతౌ పశూనాం యత్పుషదాజ్యం వానస్పత్యాః
 ఖలు [౫౯] వై దేవతయా పశవో యత్పుషదాజ్యస్యోపహత్యాకహ వనస్పతయేకను బ్రూహి
 వనస్పతయే ప్రేష్యేతి ప్రాణాపానావేవ పశుషు దధాత్యన్యస్యాన్యస్య సమవత్తగ్ం
 సమవద్యతి తస్మాన్నానారూపాః పశవో యూష్ణోప సిన్చతి రసో వా ఏష పశూనాం
 యద్యూ రసమేవ పశుషు దధాతీడాముప హ్వయతే పశవో వా ఇడా పశూనేవోప
 హ్వయతే చతురుప హ్వయతే [౬౦] చతుష్పాదో హి పశవో యజ్కామయేతాకపశుః
 స్యాదిత్యమేదస్సం తస్మా ఆ దధ్యాన్మేదోరూపా వై పశవో రూపేణైవైనం పశుభ్యో
 నిర్భజత్యపశురేవ భవతి యం కామయేత పశుమాన్ధాన్యదితి మేదస్వత్తస్మా ఆ
 దధ్యాన్మేదోరూపా వై పశవో రూపేణైవాకస్మై పశూనవ రున్ధే పశుమానేవ భవతి
 ప్రజాపతిర్యజ్ఞమసృజత స ఆజ్యం [౬౧] పురస్తాదసృజత పశుం మధ్యతః పుషదాజ్యం
 పశ్చాత్తస్మాదాజ్యేన ప్రయాజా ఇజ్యన్తే పశునా మధ్యతః
 పుషదాజ్యేనాకనూయాజాస్తస్మాదేతన్మిశ్రమివ పశ్చాథ్సంష్టగ్గ్ హ్యేకాదశాకనూయాజాన్యజతి
 దశ వై పశోః ప్రాణా ఆత్మైకాదశో యావానేవ పశుస్తమను యజతి ఘ్నున్తి వా ఏతత్తుశుం
 యథ్సంజ్ఞపయన్తి ప్రాణాపానౌ ఖలు వా ఏతౌ పశూనాం యత్పుషదాజ్యం

యత్ప్ర॑షదాజ్యే॑నాఽనూ॒యాజాన్ య॑జతి ప్రా॒ణాపా॒నావే॒వ ప॒శుషు॑ దధాతి॥[౬౨]

ఘ॒న్తి య॒న్తఙ్ఖ॑లు చతు॒రుప॑ హ్యయత॒ ఆజ్ఞం॑ యత్ప్ర॑షదాజ్యే॑న పఛ॑చ॥6.3.11॥

చా॒త్వా॒లాథ్సు॒వర్గా॒య య॒ద్వైస॒ర్జనా॑ని వై॒ష్ణవ్య॑ర్చా పృ॒థివ్యే॑ సా॒ధ్య ఇ॒వే త్వే॒త్యగ్ని॑నా ప॒ర్యగ్ని॑ ప॒శోః ప॒శుమా॑లభ్య మే॒దసా॑
సు॒వావే॑కాదశ॥11॥

చా॒త్వా॒లాద్ధే॒వాను॒పైతి॑ ము॒ఞ్చతి॑ ప్ర॒హ్నియ॑మా॒ణాయ॑ ప॒ర్యగ్ని॑ ప॒శుమా॑లభ్య చతు॒ష్పాదో॑ ద్వి॒షష్టిః॑॥౬౩॥

చా॒త్వా॒లాత్ప్ర॑శుషు దధాతి॥6.3.11॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి షష్ఠ కాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః॥